
**Семантико-синтактични особености и
аргументна структура на някои
непреходни глаголи
за движение в българския ФреймНет**

Петя Несторова

Секция по компютърна лингвистика
Институт за български език

Дискутирани глаголи:

- вървя
 - ходя
 - мигрирам
-

Задачи, които си поставяме

- Дефиниция на всяко разглеждано значение.
 - Представяне на аргументната структура:
 - формално
 - с примери.
 - Дискутиране на аргументите и адюнктите.
 - Подкрепа на всяко твърдение с множество примери.
-

Първа група – вървя, ходя

- Общо значение на *вървя* и *ходя* – “придвижвам се пеш, като повдигам и премествам краката си един след друг”.
- *Вървя* – “движи се или пътувам в някаква посока”.
- *Ходя* – “в определено време съм на дадено място – църква, срещи, събрания, курсове, лекции и под.”.

Втора група – мигрирам

- *Мигрирам* – „премествам се (масово) от една страна или район в друг, където се установявам”.

“Придвижвам се пеш, като повдигам и премествам краката си един след друг”

- Двата глагола имат еднаква аргументна структура (NP _).
 - Особености на аргумента –
 - семантика – човек или животно
 - граматични особености – не е задължително експлицитен.
-

“Придвижвам се пеш, като повдигам и премествам краката си един след друг”

- Особенности на адюнктите –
 - синтактична реализация – NP, PP или AdvP
 - семантика – начин, време, място, присъединяване.
-

Примери

- ... искаше му се не да *ходи*, а да тича.
- Виждах светлината накрая му, нейде напред, на хоризонта, но *вървах*, защото бях длъжен.
- Той *върви лениво* и безучастно поглежда жена си.
- Тогава поела по левия бряг, *вървяла цяла нощ, цялата сутрин на 17-и* и паднала...

Вървя – “движи се или пътувам в някаква посока”

- Аргументна структура (NP_PP).
 - Особености на аргумента NP –
 - семантика – човек или животно
 - граматични особености – не е задължително експлицитен.
-

Вървя – “движа се или пътувам в някаква посока”

- Особенности на аргумента РР –
 - семантика – локативна (посока)
 - граматични особености – задължително експлицитен
 - предлози – *на, към, в посока на, по посока на.*
-

Вървя – “движи се или пътувам в някаква посока”

- Рестрикции на предлозите:
 - *на* + абстрактно съществително (север, юг, изток, запад и др.)
 - *към* + абстрактно съществително (залез, изгрев и др.)
 - *към* + конкретно съществително (одушевено)
 - *към* + конкретно съществително (неодушевено)
 - *в посока на* – като *към*
 - *по посока на* – като *към*.

Примери

- Той мислеше, че *е вървял на север*, а то било на противоположната посока!
- Но тя вече *вървеше към кабината*.
- Присви очи срещу блясъка и видя, че Ели *върви към него*.
- Изведнъж си даде сметка, че *върви по посока на кладенеца*.
- Полицаят *вървял по посока на събралата се тълпа*.

Вървя – “движа се или пътувам в някаква посока”

- Особенности на адюнктите –
 - синтактична реализация – NP, PP или AdvP
 - семантика – начин, време, място, причина и др.
-

Примери

- Мърсър и Селоме *вървяха* към гишето на етиопските авиолинии за полета си до Асмара.
- После преплувал на другия бряг и цяла нощ вървял на запад, за да ...
- Той *вървеше* бавно в посока на спрелия автомобил.
- Свечеряваше, аз *вървах* към пристанището по крайбрежния булевард.

Ходя – “в определено време съм на дадено място – църква, срещи, събрания, курсове, лекции и под.”

- Аргументна структура (NP_PP).
 - Особености на аргумента NP –
 - семантика – човек
 - граматични особености – не е задължително експлицитен.
-

Ходя – “в определено време съм на дадено място – църква, срещи, събрания, курсове, лекции и под.”

- Особенности на аргумента РР –
 - семантика – локативна (място)
 - граматични особености –
 - задължително експлицитен
 - съществителното след предлога никога не се членува
 - предлог *на*.
-

Примери

- Аз самата *ходя* на дискотека изключително за да танцувам.
- Бездетните пък *ходят* на черква и палят свещ...
- *Не ходят* на изповед, не вземат причастие.
- Той също правел серни бани, *ходел* на плажа, разхождал се из залива...
- Пейдж никога *не беше ходила* на китайско погребение.

Ходя – “в определено време съм на дадено място – църква, срещи, събрания, курсове, лекции и под.”

- Особенности на адюнктите –
 - синтактична реализация – NP, PP или AdvP
 - семантика – начин, време и др.
-

Примери

- ...майка ми например никога *не е ходила* на църква.
- Хората *ходеха* на работа от събота до четвъртък, а в петък излизаха на пикник из парковете...
- Предната вечер *бяха ходили* на гости...
- Скоро се присъедини към групата избрани студентки, които *ходеха* на лекции с кашмирени поли, маркови дънки и ботуши на висок ток.

Мигрирам - „премествам се (масово) от една страна или район в друг, където се установявам”

- Аргументна структура (NP_PP, PP, PP).
 - Особености на аргумента NP –
 - семантика – човек, животно или птица
 - граматични особености – не е задължително експлицитен.
-

Мигрирам - „премествам се (масово) от една страна или район в друг, където се установявам”

- Особенности на първи аргумент РР –
 - семантика – локативна (начална точка на движение)
 - граматични особености –
 - не е задължително експлицитен
 - съществителното след предлога –
 - абстрактно – със значение някоя от посоките на света
 - конкретно – със значение място
 - предлог *от*.

Мигрирам - „премествам се (масово) от една страна или район в друг, където се установявам”

- Особенности на втори аргумент РР –
 - семантика – локативна (посока)
 - граматични особености –
 - не е задължително експлицитен
 - съществителното след предлог *на* – абстрактно
 - съществителното след предлог *към* – конкретно
 - предлози – *към, на*.
-

Мигрирам - „премествам се (масово) от една страна или район в друг, където се установявам”

- Особенности на трети аргумент РР –
 - семантика – локативна (крайна точка точка на движение)
 - граматични особености –
 - не е задължително експлицитен
 - съществителното след предлога – конкретно, със значение място
 - предлози – *в, до, на* .
-

Примери

- Включването ни към семитите най-вероятно се дължи на маршрута, по който древните българи *мигрират* от изток на запад.
- Пернатите *мигрират* от Централна Европа на юг и пътят им неизменно минава през Рим.
- Кое е накарало змиорките и прелетните птици да *мигрират* и ...
- Когато населението *мигрира* към градовете, нормално е жените да отпаднат...
- ...албанците *мигрираха* от Косово в Македония.

Примери

- Копърхед е отровна гърмяща змия в източните и централните щати на Америка, която по сценария на Рафаел Джордан веднъж на 200 години мигрира от едно място на друго.
- Келтите *са мигрирали до този отдалечен остров* почти пет века преди Христа и...
- Ранните дребни членове на семейство миещи мечки *мигрирали в Южна Америка*, открили празно място ...
- Хюит53 тълкува текстове от индийската свещена книга Риг Веда и твърди, че народът БРИГИ *мигрира от Мала Азия в Индия*.

Заклучение

- Работата с голямата група на глаголите за движение в Българския ФреймНет продължава.
-

БЛАГОДАРЯ

ЗА

ВНИМАНИЕТО!
